

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

ΚΕΠΕ: Το 2024 έκλεισε με ανάπτυξη 2,3% – Σταθερή ανοδική πορεία και το 2025.

Με ανάπτυξη 2,3% εκτιμά το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) ότι έκλεισε το 2024 για την ελληνική οικονομία, αναβαθμίζοντας την προηγούμενη εκτίμηση που μιλούσε για ρυθμούς 2,1%. Σχετικά με τις προοπτικές για το 2025, οι εκτιμήσεις του ΚΕΠΕ για το πρώτο εξάμηνο του έτους παραπέμπουν στη συνέχιση μίας σταθερής πορείας ανάπτυξης, με τον σχετικό εξαμηνιαίο ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ να εκτιμάται στο 2,1% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του έτους 2024.

Όπως σημειώνει το ΚΕΠΕ, επικαλούμενο τα προσωρινά στοιχεία των Τριμηνιαίων Εθνικών Λογαριασμών, στο εννεάμηνο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2024 η ελληνική οικονομία παρουσίασε μία σταθερά ανοδική δυναμική, σημαντικά υψηλότερη από τον μέσο ρυθμό ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας. Συγκεκριμένα στο πρώτο, δεύτερο και τρίτο τρίμηνο του έτους ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ της Ελλάδας έφτασε στο 2,2%, 2,3% και 2,4%, αντίστοιχα, σε ετήσια βάση, ενώ ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης στην ΕΕ διαμορφώθηκε στο 0,6%, 0,8% και 1,0%, αντίστοιχα. Οι συνθήκες που εμπόδισαν μία δυναμικότερη ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας, όπως, ενδεικτικά, το αυξημένο κόστος διαβίωσης, οι υψηλές τιμές της ενέργειας, η περιορισμένη ώθηση από την πλευρά της διεθνούς ζήτησης, και το επιβαρυμένο κόστος παραγωγής και δανεισμού, σαφώς δεν άφησαν ανεπηρέαστη την ελληνική οικονομία. Ωστόσο, στην περίπτωση της Ελλάδας, η ανθεκτικότητα της χώρας απέναντι στις προκλήσεις αυτές ενισχύθηκε σημαντικά από την επικράτηση άλλων καίριων αντισταθμιστικών παραγόντων, όπως η αύξηση της απασχόλησης και των μισθών και η συνεπαγόμενη ενίσχυση των εισοδημάτων των νοικοκυριών, η ευνοϊκή πορεία της ζήτησης για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες βασικών κλάδων της οικονομίας (βιομηχανία, τουρισμός, κατασκευές) και η σημαντική ώθηση από την εισροή χρηματοδοτικών πόρων στην οικονομία μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και των λοιπών ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Οι προοπτικές ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας το έτος 2025 εμφανίζονται ελαφρά βελτιωμένες, παραμένοντας όμως ακόμα υποτονικές, εν μέσω των συνεχιζόμενων γεωπολιτικών εντάσεων, της ασταθούς πολιτικής κατάστασης σε μεγάλες χώρες της Ευρωζώνης αλλά και των συνθηκών που εξακολουθούν να επηρεάζουν αρνητικά τον πυρήνα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας (έντονος ανταγωνισμός από τρίτες χώρες, υψηλό κόστος ενέργειας και εισροών, εμπόδια στην ομαλή λειτουργία των αλυσίδων αξίας, κ.ά.). Παράλληλα, οι προκλήσεις με τις οποίες έρχονται αντιμέτωπες οι χώρες της ΕΕ μεταλλάσσονται συνεχώς, με τις εξελισσόμενες διεθνείς εμπορικές διαμάχες και το ενδεχόμενο της επιβολής νέων δασμών σε προϊόντα που εξάγονται από την ΕΕ να δημιουργούν νέες αβεβαιότητες για την πορεία του εξαγωγικού τομέα της ΕΕ.

Συνέχεια...

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η ελληνική οικονομία αναμένεται να εξακολουθήσει για μία ακόμη χρονιά να αναπτύσσεται με ρυθμό υψηλότερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου, με την προσδοκία αυτή να οφείλεται κυρίως στο ότι συντρέχουν προϋποθέσεις ενίσχυσης της εγχώριας ζήτησης, τόσο στο πεδίο της κατανάλωσης, με βάση την προοπτική της περαιτέρω βελτίωσης των εισοδημάτων, όσο και στο πεδίο των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου, με τη βοήθεια της σημαντικής ώθησης από το Ταμείο Ανάκαμψης. Επιπλέον, η έστω και σταδιακή άνοδος του ρυθμού ανάπτυξης της ΕΕ αναμένεται να προσφέρει στήριξη στη ζήτηση για ελληνικά εξαγόμενα αγαθά και υπηρεσίες, ενώ οι θετικές προοπτικές για την πορεία του ΑΕΠ παρέχουν περιθώρια για μία λιγότερο περιοριστική δημοσιονομική στάση, μετριάζοντας την επιβάρυνση της δημοσιονομικής προσαρμογής στον ρυθμό ανάπτυξης, σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Από την άλλη πλευρά, αστάθμητο παράγοντα για την εξέλιξη του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ θα αποτελέσει η πορεία των αποθεμάτων, ενώ η προσδοκώμενη αύξηση των επενδύσεων είναι επόμενο να έχει αντίκτυπο στις εισαγωγές, επηρεάζοντας έτσι τη συνολική συμβολή του εξωτερικού ισοζυγίου στον ρυθμό ανάπτυξης.

Οι εκτιμήσεις του ΚΕΠΕ για ανάπτυξη 2,1% το πρώτο εξάμηνο του 2025 απορρέουν από την ευνοϊκή εξέλιξη που ακολούθησαν μέχρι πρόσφατα αρκετά από τα βασικά οικονομικά μεγέθη. Πιο αναλυτικά, για το τρίτο τρίμηνο του 2024 τα δεδομένα των Εθνικών Λογαριασμών σε σταθερές τιμές, έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του 2023, απεικονίζουν συνεχιζόμενη σημαντική άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης, μεγάλη αύξηση των αποθεμάτων, καθώς και οριακή ενίσχυση των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου. Στον εξωτερικό τομέα, συνεχίστηκε η άνοδος των εξαγωγών υπηρεσιών, ενώ σε θετικό πρόσημο παρέμεινε για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο και ο ρυθμός μεταβολής των εξαγωγών αγαθών. Από την άλλη πλευρά, πτωτικά κινήθηκε για ένα ακόμα τρίμηνο η καταναλωτική δαπάνη της Γενικής Κυβέρνησης, στο πλαίσιο των προσαρμογών που απαιτήθηκαν για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων.

Σε ό,τι αφορά τη δραστηριότητα βασικών τομέων της οικονομίας, οι εξελίξεις που καταγράφηκαν στο τρίτο τρίμηνο του 2024, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, ήταν ως επί το πλείστον θετικές. Στον τομέα της βιομηχανίας, καταγράφηκε άνοδος του γενικού δείκτη βιομηχανικής παραγωγής και του δείκτη κύκλου εργασιών στη βιομηχανία. Στον τομέα του εμπορίου, ο δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο σημείωσε κάμψη στο σύνολο και σε έξι από τις οκτώ σχετικές υποκατηγορίες. Στους τομείς του τουρισμού και των κατασκευών, υποχώρηση καταγράφηκε στις ταξιδιωτικές εισπράξεις, ενώ ευνοϊκές ήταν οι εξελίξεις σε ό,τι αφορά την ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα και τον δείκτη παραγωγής στις κατασκευές. Αναφορικά με την πορεία της εγχώριας αγοράς εργασίας, παρατηρήθηκε περαιτέρω βελτίωση των συνθηκών, με αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων και μείωση του αριθμού των ανέργων σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους.

Ως προς τα δεδομένα του τρίτου τριμήνου του 2024 για τις τιμές, οι εξελίξεις ήταν ανάμεικτες σε ό,τι αφορά το ενεργειακό κόστος, με τον δείκτη Brent για την τιμή του πετρελαίου να σημειώνει υποχώρηση και τον ευρωπαϊκό εναρμονισμένο δείκτη τιμών ενέργειας για την Ελλάδα να σημειώνει αύξηση σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο. Επιπλέον, μικρή άνοδος καταγράφηκε σε σχέση με τον μέσο πληθωρισμό, με τις πληθωριστικές πιέσεις, ωστόσο, να υποχωρούν περαιτέρω στις βασικές κατηγορίες καταναλωτικών αγαθών που αφορούν τα τρόφιμα και ποτά. Σε ό,τι αφορά την απόδοση του δεκαετούς ελληνικού ομολόγου, η οποία συναρτάται με τα επίπεδα αβεβαιότητας στην οικονομία, παρατηρήθηκε μικρή υποχώρηση σε σχέση με το δεύτερο τρίμηνο του 2024, παράλληλα με οριακή πτώση του σχετικού περιθωρίου (spread) έναντι του αντίστοιχου γερμανικού ομολόγου. Αναφορικά με τους δείκτες που αντανακλούν προσδοκίες και εκτιμήσεις, οι εξελίξεις κατά το τρίτο τρίμηνο του 2024, σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο του έτους, ήταν ενδεικτικές μίας υποχώρησης του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα και μίας οριακής βελτίωσής του στην Ευρώπη, ενώ οι επιχειρηματικές προσδοκίες στην Ελλάδα ενισχύθηκαν στον τομέα του λιανικού εμπορίου και υποχώρησαν στους τομείς της βιομηχανίας και των κατασκευών.

Λαμβάνοντας υπόψη τις προοπτικές αλλά και τις προκλήσεις ενώπιον των οποίων βρίσκονται στην παρούσα συγκυρία η ευρωπαϊκή και η ελληνική οικονομία, καθώς και την εξέλιξη των πιο πρόσφατων οικονομικών δεδομένων για την Ελλάδα, οι αβεβαιότητες και οι κίνδυνοι από εξωτερικούς, κυρίως, παράγοντες παραμένουν αρκετά σημαντικοί, χωρίς όμως να διακρίνονται γενικευμένες τάσεις που να παραπέμπουν βραχυχρόνια σε σημαντικές αποκλίσεις από τη σταθερά ανοδική πορεία της ελληνικής οικονομίας, τονίζει το ΚΕΠΕ. Με δεδομένο ότι, προοδευτικά, η διατηρησιμότητα της οικονομικής ανάπτυξης της Ελλάδας θα εξαρτηθεί από την ουσιαστική αναβάθμιση της συμβολής των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου και των εξαγωγών στο ΑΕΠ, κατά το τρέχον έτος η ενίσχυση των μεγεθών αυτών μπορεί να προωθηθεί σημαντικά μέσα από την ταχεία και αποτελεσματική απορρόφηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και την αξιοποίηση εξαγωγικών ευκαιριών στην Ευρώπη αλλά και σε τρίτες χώρες.

Το σχέδιο των τραπεζών για τα έσοδα που θα χαθούν από προμήθειες

Μία μεγάλη πρόκληση και μία μεγάλη ευκαιρία έχουν οι ελληνικές τράπεζες, που λειτουργεί ως αντίδοτο απέναντι στα χαμένα έσοδα από προμήθειες, οι οποίες έχουν καταργηθεί ή μειωθεί. Πρόκειται για τη δυνατότητά τους να αντικαταστήσουν ή και να ξεπεράσουν τα χαμένα έσοδα με προμήθειες και αμοιβές από τα τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα και τη διαχείριση κεφαλαίων.

Με βάση τα τελευταία μέχρι τώρα στοιχεία εννεαμήνου 2024, οι 4 συστημικές τράπεζες είχαν έσοδα 1,418 δισ. ευρώ από αμοιβές και προμήθειες έναντι εσόδων 6,43 δισ. ευρώ από τόκους.

Παρά τις χρεώσεις σε συναλλαγές ή για τη χρήση ATM για παράδειγμα, οι ελληνικές τράπεζες είχαν συνολικά μικρό ποσοστό εσόδων από προμήθειες έναντι των εσόδων από τόκους, τόσο γιατί τα έσοδα των τόκων ήταν υψηλά, όσο και γιατί δεν έχουν εκμεταλλευθεί άλλες δυνατότητες. Έτσι προκύπτει ποσοστό εσόδων 17,27% στα έσοδα από αμοιβές και προμήθειες ως προς τα λειτουργικά τους έσοδα.

Χαμηλότερο ποσοστό

Στα συγκριτικά στοιχεία του SSM για τις ευρωπαϊκές τράπεζες προκύπτει ότι αυτό είναι το τέταρτο χαμηλότερο ποσοστό εσόδων στην Ευρώπη μεταξύ τραπεζών σε 20 χώρες.

Η ευκαιρία και η πρόκληση ταυτόχρονα για να αυξηθούν αυτά τα έσοδα από άλλες πηγές όμως είναι ανοικτή, καθώς εκτιμάται ότι μόνο στο τελευταίο τρίμηνο αυξήθηκαν περίπου 7% τα κεφάλαια υπό διαχείριση των τραπεζών. Στο σύνολο του έτους η αύξηση των κεφαλαίων υπολογίζεται περίπου στο 40% για τα υπό διαχείριση κεφάλαια των θυγατρικών των ελληνικών τραπεζών στο asset management, με τη διείσδυση να παραμένει ακόμη συγκριτικά χαμηλή σε αυτόν τον τομέα.

Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες είναι πιο αποδοτικές για τις τράπεζες και τις θυγατρικές τους και καθώς η διείσδυση είναι ακόμα χαμηλή, τα κεφάλαια μπορούν να αυξηθούν. Ώθηση σε αυτόν τον τομέα μπορεί να δώσει η μείωση των επιτοκίων από την ΕΚΤ που περνά και στα επιτόκια καταθέσεων, υποχρεώνοντας μικρά και μεγάλα βάλαντια να εξετάσουν όλες τις πιθανές εναλλακτικές που έχουν.

Από τα παραδοσιακά Αμοιβαία Κεφάλαια μέχρι τα Αμοιβαία συγκεκριμένης χρονικής διάρκειας Target Maturity, που έγιναν πολύ δημοφιλή ειδικά την τελευταία τριετία και είναι πλέον θεσμός. Τα Αμοιβαία αυτά δίνουν την ευκαιρία και σε πολύ μικρά κεφάλαια καταθετών να τοποθετηθούν σε σταθερούς τίτλους για μία πενταετία, που παλαιότερα έδιναν ακόμα και 3% ετήσια απόδοση, αλλά ασφαλώς με την πτώση των επιτοκίων οι ετήσιες αποδόσεις έχουν μειωθεί μεταξύ 1,5% έως και 2% ή λίγο παραπάνω.

Συνέχεια...

Ωστόσο έχουν το πλεονέκτημα ότι δίνουν μεγαλύτερες αποδόσεις από τις προθεσμιακές καταθέσεις και ειδικά για μικρά κεφάλαια από 5.000 ευρώ.

Την τελευταία τριετία άρχισαν να μετακινούνται κεφάλαια προς την αγορά των Αμοιβαίων και η τάση εντάθηκε πέρυσι. Υπολογίζεται ότι στα Αμοιβαία Κεφάλαια έχουν εισέλθει 8 δισ. ευρώ και ότι το μεγαλύτερο ποσοστό έχει τοποθετηθεί στη δημοφιλή κατηγορία των Target Maturity.

Τα υψηλότερα βαλάντια από την άλλη θα εξετάσουν οπωσδήποτε τις εναλλακτικές υπηρεσίες που μπορούν να βρουν στο asset management, στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν καλύτερες αποδόσεις για τα κεφάλαιά τους, με τους τόκους να φθίνουν σε περιβάλλον αποκλιμάκωσης των επιτοκίων.

Ανεκμετάλλευτη αγορά

Οι ευκαιρίες και οι επιλογές είναι εδώ περισσότερες, αλλά και οι προμήθειες των τραπεζών και των θυγατρικών τους αντίστοιχα πιο αποδοτικές. Είναι μία μεγάλη ανεκμετάλλευτη αγορά. Το γεγονός εντόπισε η αμερικανική Jefferies στο report που εξέδωσε πρόσφατα έχοντας κάνει σχετική έρευνα στις ελληνικές τράπεζες. Στην ανάλυσή του ο οίκος παρατηρεί τη στροφή που έγινε προς το asset management με καθαρές πωλήσεις τον Δεκέμβριο 2024 στα 467 εκατ. ευρώ, έναντι 299 εκατ. ευρώ τον Νοέμβριο.

Δυνατό φινάλε στο τέλος της χρονιάς έκανε η Εθνική Τράπεζα που κατέγραψε τις μεγαλύτερες καθαρές ροές 430 εκατ. ευρώ ή περίπου το 16% του asset management. Η Εθνική έκανε δυναμική είσοδο, καθώς παραμένει ακόμα χαμηλά και σύμφωνα με τη Jefferies η Eurobank παραμένει στην πρώτη θέση έχοντας 26% μερίδιο στην αγορά, ενώ η Εθνική Τράπεζα το μικρότερο στο 14%.

Οι τέσσερις συστημικές τράπεζες συνολικά αύξησαν περίπου κατά 4% τα υπό διαχείριση κεφάλαιά τους το 2024, είδαν καθαρές ροές ως ποσοστό των κεφαλαίων υπό διαχείριση.

Με καθαρές πωλήσεις και όχι λόγω της αύξησης των αποτιμήσεων οι ελληνικές συστημικές τράπεζες είδαν τα διαχειριζόμενα κεφάλαιά τους να αυξάνονται κατά 4,8 δισ. ευρώ εντός του 2024. Πρόκειται για μεγάλη ετήσια αύξηση 60% και θα φέρει μεγάλη ενίσχυση στα έσοδα από προμήθειες των ελληνικών τραπεζών για το 2024.

Αλλά σύμφωνα με τον αμερικανικό οίκο αυτά τα ισχυρά έσοδα μπορούν να αυξηθούν περαιτέρω το 2025. Η αποκλιμάκωση των επιτοκίων και το δέλεαρ των αυξημένων αποδόσεων λειτουργούν προς την κατεύθυνση αυτή προσελκύοντας κεφάλαια.

Δυνατότητες ανάπτυξης του κλάδου

Ο οίκος σχολιάζει τις δυνατότητες ανάπτυξης του κλάδου σημειώνοντας ότι οι προμήθειες είναι αρκετά χαμηλότερες από τον μέσο όρο στην Ε.Ε. και τη Νότια Ευρώπη επίσης. Ο μέσος όρος των ελληνικών τραπεζών είναι στις 55 μονάδες βάσης συνολικά, με την Πειραιώς να κινείται υψηλότερα των άλλων, με 74 μονάδες βάσης έναντι της Εθνικής, που κινείται στις 50 μονάδες βάσης, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του 2023.

Η Ελλάδα υστερεί έναντι του ευρωπαϊκού Νότου, της Ιταλίας και της Ισπανίας με το asset management να είναι περίπου στο 10% του ΑΕΠ, έναντι μέσου ευρωπαϊκού όρου σχεδόν στο 35%. Συγκρίνοντας asset management και καταθέσεις των νοικοκυριών, η Ελλάδα βρίσκεται επίσης χαμηλότερα από Ιταλία, Ισπανία και Πορτογαλία, στο 10%, έναντι του μέσου ευρωπαϊκού όρου που είναι στο 46%.

Πηγή: capital.gr

Το μυστικό σχέδιο της Ευρώπης απέναντι στον Trump: Καρότο, αλλά και ένα μεγάλο μαστίγιο

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πέρασε τον περασμένο χρόνο καταρτίζοντας μυστικά σχέδια για το πώς θα απαντούσε εάν ο Αμερικανός πρόεδρος Donald Trump έκανε πραγματικότητα τις απειλές του για δασμούς στα ευρωπαϊκά προϊόντα. Τώρα, καθώς ο κίνδυνος αυτός δεν μοιάζει πια πιθανός, αλλά ορατός, τα σχέδια έρχονται στο προσκήνιο.

Σύμφωνα με διπλωμάτες που έχουν γνώση των σχεδίων και μίλησαν στους New York Times, η Ευρωπαϊκή Ένωση στοχεύει να πλήξει πολιτικά ευαίσθητους κλάδους, όπως για παράδειγμα συγκεκριμένα προϊόντα που παράγονται σε πολιτείες με υψηλά ποσοστά Ρεπουμπλικανών. Οι στοχευμένοι δασμοί είναι σχεδιασμένοι για να προκαλέσουν τη μέγιστη ζημιά. Όμως από την άλλη πλευρά, οι Ευρωπαίοι δεν σκοπεύουν να κλιμακώσουν την εμπορική σύγκρουση σε έναν πόλεμο αντιπώλων με τον Trump, εφόσον μπορούν να το αποφύγουν. Στα σχέδιά τους είναι να κινηθούν γρήγορα και αποφασιστικά, χρησιμοποιώντας δυναμικά και νέες τακτικές, που θα μπορούσαν να πλήξουν εταιρείες υπηρεσιών, όπως είναι οι τεχνολογικοί γίγαντες της Silicon Valley.

Η Ευρώπη έχει αυτή τη στιγμή στα χέρια της ένα σκληρό σχέδιο, το οποίο όμως προτιμά να μην χρειαστεί να χρησιμοποιήσει.

Ο πρώτος στόχος της είναι να αποφύγει έναν εμπορικό πόλεμο με τις ΗΠΑ, προσφέροντας μια διαπραγματεύση και διάφορα «καρότα», όπως αυξημένες αγορές αμερικανικού φυσικού αερίου, κάτι το οποίο έχει ζητήσει ο Trump.

Άλλωστε, οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι γνωρίζουν καλά ότι ένας εμπορικός πόλεμος θα ήταν επιζήμιος και για τις δύο πλευρές, ενώ αντίθετα θα ωφελούσε γεωπολιτικά αντιπάλους όπως είναι η Κίνα και η Ρωσία.

Σε κάθε περίπτωση, μπροστά στις απειλές του Trump ότι η Ευρώπη θα αντιμετωπίσει τους αμερικανικούς δασμούς «σίγουρα» και «αρκετά σύντομα», οι Ευρωπαίοι κάνουν σαφές ότι είναι έτοιμοι να ανταποδώσουν το χτύπημα.

«Είμαστε προετοιμασμένοι», είπε η πρόεδρος της Κομισιόν Ursula von der Leyen, κατά τη διάρκεια συνέντευξης τύπου στις Βρυξέλλες αυτή την εβδομάδα.

Η Κομισιόν κρατά σαν επτασφράγιστο μυστικό τη λίστα με τα προϊόντα στα οποία θα μπορούσε να επιβάλει δασμούς, καθώς εάν αυτή διαρρεύσει, θα χαθεί το στρατηγικό της πλεονέκτημα στις διαπραγματεύσεις.

Όμως, οι γενικές κατευθυντήριες γραμμές είναι σαφείς: Οι δασμοί θα είναι στοχευμένοι, όπως για παράδειγμα το 2018, όταν η Ευρώπη απάντησε στους δασμούς του Trump στον χάλυβα και το αλουμίνιο στοχεύοντας τους Αμερικανούς παραγωγούς ούισκι και πλήττοντας τη βιομηχανία του μπέρμπον στο Κεντάκι, μια περιοχή σημαντική για τον Ρεπουμπλικάνο επικεφαλής της πλειοψηφίας της Γερουσίας, Mitch McConnell.

Μια δεύτερη ιδέα είναι να υπάρξει μια σταδιακά κλιμακούμενη απάντηση, που θα επιτρέψει στην Ευρώπη να ασκήσει περισσότερη πίεση στις διαπραγματεύσεις.

Η τρίτη ιδέα είναι ότι οι απαντήσεις της Ευρώπης δεν θα είναι κατ' ανάγκη ανάλογες. Δηλαδή, εάν ο Trump επιβάλει οριζόντιους δασμούς 20% σε όλα τα ευρωπαϊκά προϊόντα, η Ευρώπη θα ακολουθήσει μια πιο «χειρουργική» προσέγγιση, αφού στόχος της είναι να τηρήσει τους κανόνες του παγκόσμιου εμπορίου, όπως αυτοί έχουν θεθεί από τον ΠΟΕ.

Μία επιλογή στο τραπέζι είναι να χρησιμοποιηθεί ένα «εργαλείο κατά του εξαναγκασμού», σημειώνουν οι NYTimes. Πρόκειται για ένα σχετικά νέο νομικό πλαίσιο που θα επέτρεπε στην Ευρώπη να στοχεύσει στις μεγάλες εταιρείες υπηρεσιών τεχνολογίας των ΗΠΑ. Βέβαια, οι Βρυξέλλες γνωρίζουν πως πρέπει να κινηθούν με προσοχή σε αυτό το μέτωπο, καθώς πολύ δραστηκά μέτρα θα μπορούσαν να πυροδοτήσουν έναν κανονικό εμπορικό πόλεμο.

Για την ώρα, είναι αδύνατο να υπάρξει ένα πολύ συγκεκριμένο σχέδιο, αφού κανείς δεν γνωρίζει τι θα κάνει ο Trump.

Πάνω από όλα, οι Ευρωπαίοι ηγέτες προσπαθούν να υπενθυμίσουν στην Αμερική πόσο σημαντική είναι η σχέση των δύο πλευρών, τόσο οικονομικά όσο και για την παγκόσμια ειρήνη.

Η Ευρώπη είναι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος των ΗΠΑ και ένας κρίσιμος εισαγωγέας αμερικανικών υπηρεσιών, αλλά την ίδια στιγμή, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις απασχολούν εκατομμύρια Αμερικανούς.

«Πολλά διακυβεύονται και για τις δύο πλευρές», είπε η von der Leyen.

Αλλά πρόσθεσε ότι «θα προσπατεύουμε πάντα τα δικά μας συμφέροντα – όπως και όποτε χρειαστεί».

Πηγή: The New York Times